

ВІД ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА



У червні 2012 р. відбувся міжнародний форум «Ріо+20: майбутнє, якого ми прагнемо», основним завданням якої було підвести підсумки 20-річних зусиль міжнародної спільноти по втіленню заasad сталого розвитку у світі в цілому та на національних рівнях. На жаль, цей саміт констатував, що за минулий час багато зроблено тільки на шляху розробки та затвердження низки нормативних документів у сфері раціонального природокористування та збереження довкілля. В той же час, саміт змушений був відзначити, що досягнуті результати дій по збереженню довкілля в цілому викликають стурбованість; деградація довкілля продовжується, завдання по розбудові сталого розвитку потребують суттєвого корегування. Виходячи з цього, VII міжнародна науково-практична конференція «Проблеми природокористування, сталого розвитку та техногенної безпеки регіонів» головну увагу приділяє наступним проблемам:

- теоретичні, гуманістичні, правові, філософські аспекти сталого розвитку;
- природноресурсний потенціал, його збереження, раціональне природокористування і екотехнології;
- особливості функціонування великих гео-техно-екосистем, наслідки порушення їх рівноваги;
- біорізноманіття, екомережа, заповідні території;
- екомоніторинг, еко- та техногенна безпека життєдіяльності;
- екологічна освіта;
- роль суспільства у реалізації цілей сталого розвитку.

У зв'язку з відзначенням ювілейних дат з дня народження видатних гуманістів – філософів Т. Шевченка, В. Вернадського та О. Гончара, кожен з яких у своїй творчій діяльності розглядав природу як безцінне творіння та закликав до гармонізації діяльності людини з нею. Збірник, який ви тримаєте, присвячується їх пам'яті.

У збірнику публікуються деякі висноски на пленарне засідання доповіді, в яких ґрунтовно розглянуто теоретичні та практичні здобутки в означених напрямках. Особливу увагу було приділено екостану великих гео-техно-екосистем, бо вони визначають умови життєдіяльності на великих за площею та чисельністю населення територіях. Це стосується перш за все водозбірних площ великих річок (Дніпро, Волга та інші) і природно-кліматичних територіальних угруповань (Крим, Карпати, Полісся та інше). Наведено перший досвід створення систем комплексного екомоніторингу територій переробки уранової сировини; яскраві приклади застосування екоорієнтованих технологій і каскадного принципу організації виробництва, відродження екосистем. Приділено увагу впливу громадсь-

кості на прийняття рішень у сфері природокористування та охорони довкілля.

У суспільстві немає єдиної думки про шляхи вирішення проблеми гармонійного існування Людини і Природи. З одного боку, частина суспільства під умовною назвою «мічурінці», яка представлена більшою частиною промисловців, політиків, чиновників та вчених і технократів, що їх обслуговують, прикриваючись гаслами про благо народу, реалізують у повсякденному житті відомий принцип: природа не храм, а майстерня і людина в ній господар. Друга частина суспільства, під умовною назвою «зелені», що представлена громадськістю, прогресивними промисловцями, незаангажованими вченими і філософами, добивається з перемінним успіхом реалізації принципу: природа знає краще і якщо слідувати її логіці, то ми зможемо створити основу для багатьох соціальних змін і економічних перетворень.

І ще є одна велика частина суспільства, яка займає умовно «нейтральну» позицію, тримаючись думки: якщо наші предки, не надаючи певної уваги наслідкам прийнятих рішень, помилилися, то

давайте і ми, не знаючи наслідків майбутніх змін, не будемо переглядати прийняті ними раніше рішення.

Посвячення до розділів збірника наглядно характеризують протистояння цих підходів.

Сподіваємося, що ознайомившись з публікаціями у цьому збірнику, у кожного читача буде можливість співставити стан довкілля у різних країнах та регіонах, оцінити найбільш ефективні напрямки досліджень з подолання наслідків індустріального шляху розвитку і нехтування законами природи, сформулювати особисто для себе відповідь на питання: «Порядок денний на ХХІ століття – сталий розвиток. А що ж далі?».

На наш погляд, відповідь на це питання підказує нам художній образ на обкладинці цього збірника – *так прислухаймося ж до голосів Природи, Землі і Неба.*

**Головний редактор
чл.-кор. НАН України
А.Г. Шапар**

FROM THE EDITOR-IN-CHIEF



International forum "Rio +20 "The Future We Want," was held on June, 2012, its main task was to sum up the 20-year of international efforts to implement of sustainable development principles in the world in general and national levels.

Unfortunately, the forum resolved that lately a lot of done only for development and adoption of efficient series of regulatory documents in the field of efficient nature management and environmental preservation.

At the same time, Summit was forced to noted: achievements results for preserve environment raise concerns; environmental degradation continues, tasks of developing for sustainable development require significant adjustment.

Therefore VII International Scientific and Practical Conference "Problems for nature management, sustainable development & technogenic safety of regions" devotes main focus to the following problems:

- theoretical, humanistic, legal, philosophical aspects of sustainable development;
- natural resources potential, its preservation and rational nature management and technologies;
- peculiarities of functioning for large geo- techno- ecosystems, the effects of violation of their equilibrium;
- biodiversity, ecological network, conservation territory;
- environmental monitoring, environmental and technological safety of life;
- environmental education;
- role of society in achieving the goals of sustainable development.

You hold Collection, which is dedicated to the memory of outstanding humanists - philosophers T.G. Shevchenko V.I. Vernadsky, and A.T. Gonchar. Each saw nature as a precious creation and called for the harmonization of their relationship in his artistic career, also in connection with the celebration of anniversaries of their birth dates.

The collection contents some plenary reports, which includes primed the theoretical and practical achievements in the aforementioned fields.

Particular attention was paid toward environmental status of a large geo- techno- ecosystems, because they determine the conditions of life at large in size and population areas.

First of all it concerns the catchment areas of large rivers (Dnieper, Volga and others) and climatic regional groups (the Crimea, the Carpathians, Polesia and others).

The first experience of creating an integrated environmental monitoring system for uranium ore processing territories, powerful examples of ecologically oriented technologies using and cascading principle of productions, the revival of ecosystems are shown.

Attention is paid to public influence on decision-making in environmental management and nature protection. There isn't consensus on how to solve the problem of harmonious coexistence of humans and nature in society.

On the one hand, in daily life part of the society under the conventional name "Michurinists", which consists mostly of industrialists, politicians, bureaucrats and scientists and technocrats that serve under a guise of slogans about the welfare of the people, realize known principle: nature isn't a temple, but a workshop, and a man is a boss in it.

The second part of society, under the conventional name "Green", that consists mostly of public, progressive industrialists, non-engaged scientists and philosophers, with varying success rich to implementation of the principles: nature knows better and if to conform to this logic, we can create the foundation for many social changes and economic transformation.

And there is one big part of society that has take "neutral" position with the opinion: if our ancestors were mistaken, because they don't have paid particular

attention to the consequences of decisions, let us and we will not review the decisions taken by them before, because we don't know effects of future changes.

Dedications to the collection sections graphically describe the confrontation of these approaches.

We hope, after reading the publications in this collection, each reader will be able to compare the environmental conditions in various countries and regions, to assess the most effective directions of research to overcome the effects of industrial development path and disregard the laws of nature, to formulate for himself the answer to the question: Agenda 21 - Sustainable Development. And what's next?"

In our view, a picture of the cover collection "So heed the voice of Nature, Earth and Sky!" tells us the answer the question.

Shapar A.G.
Editor-in-Chief,
Corresponding member of National
Academy of Sciences of Ukraine